

Організаційно-правові основи професійного спорту

проф. Ю.А.Бріскін

Лекція з дисципліни “Загальна теорія професійного спорту”

Організаційна структура професійних ліг та принципи управління ними

Професійна спортивна ліга

(асоціація, союз, федерація, рада) – це об'єднання професійних клубів, команд чи спортсменів з метою проведення спільної спортивної та підприємницької діяльності.

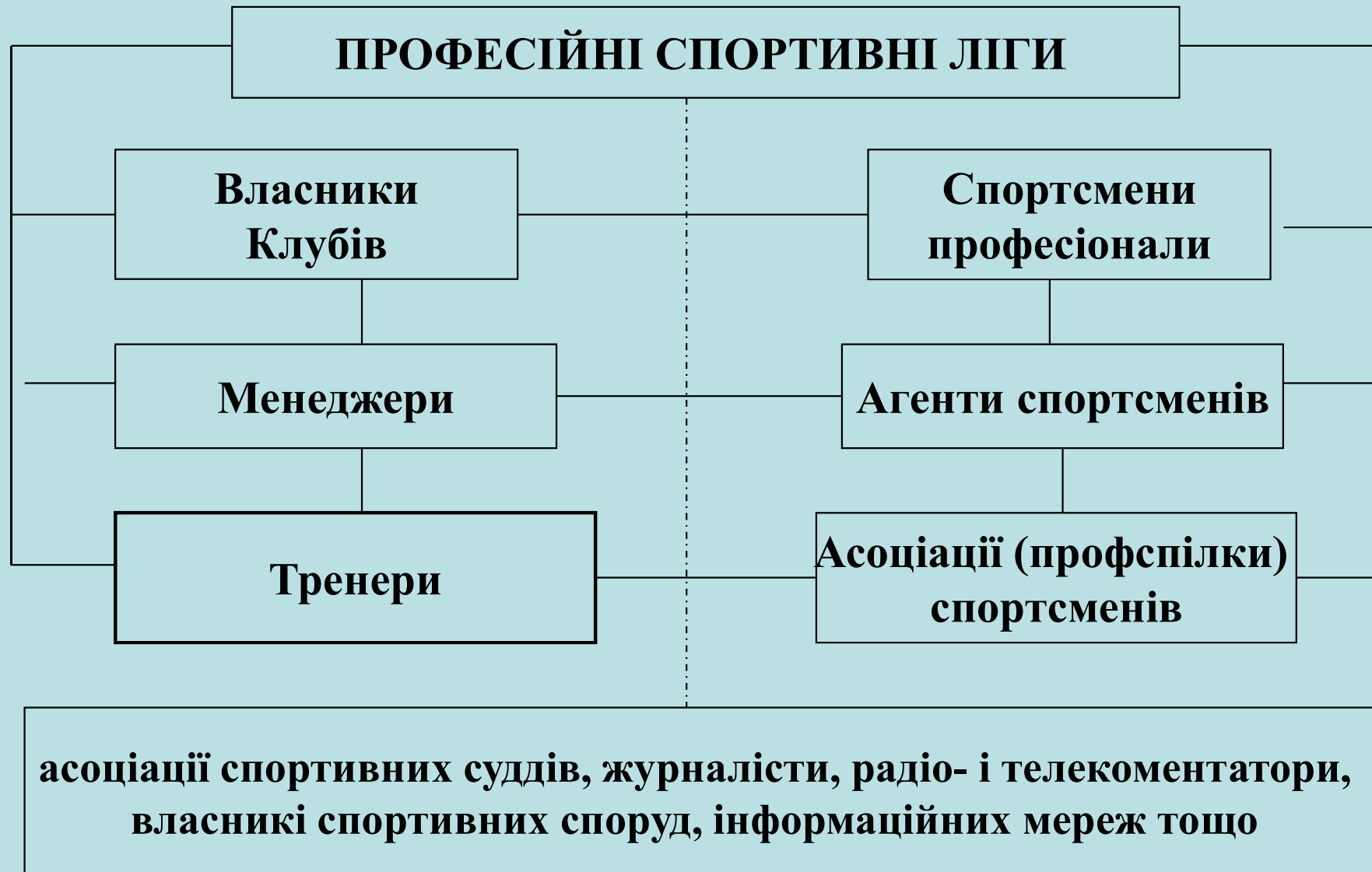

Організаційна структура професійних ліг та принципи управління ними

Ліга – основна структурна одиниця професійного спорту, яка формує стратегію і тактику розвитку відповідного виду професійного спорту і є його найвищим законодавчим та виконавчим органом. Ліга у професійному спорті є закритою соціальною системою, головною функцією якої є організаційна ефективність. Організаційна ефективність реалізується кадровою політикою професійних ліг, що пов'язана зі специфічним наймом, переміщенням та звільненням спортсменів

Інфраструктура професійних спортивних ліг

Структура професійної ліги

Статут -

основний документ, що регламентує діяльність ліги:

- процедура прийому до ліги нових команд,
- обов'язки президента,
- регулює ринок зайнятості гравців.

Регулювання ринку зайнятості гравців включає п'ять аспектів, що регламентують умови їх праці:

- 1) формування складів команд;*
- 2) укладання угод (контрактів) з гравцями;*
- 3) розробку умов переходу гравців в інші команди;*
- 4) набір гравців до команд;*
- 5) правила перерозподілу гравців між командами ліги.*

Управлінські функції ліги:

- ✓ розробка правил гри;
- ✓ складання календаря змагань;
- ✓ зміна та визначення кількості команд у лізі та кількості гравців у команді;
- ✓ прийом до ліги нових команд;
- ✓ контроль за розташуванням команд на території країни та за її межами;
- ✓ укладанні контрактів на продаж прав радіо- і телетрансляцій ігор;
- ✓ встановленні для клубів ліміту на виплату зарплати гравцям, за який не можна виходити

Розподіл команд НБА на дивізіони

Професійний спортивний клуб (команда)

– приватна, акціонерна або корпоративна організація, що об'єднує різні групи людей з метою участі у спортивному бізнесі

Форми володіння професійними клубами:

- індивідуальна
- корпоративна (власником команди є фірма або компанія)
- акціонерна (власниками команди є власники акцій)

*Михайло Прохоров
рос. мільярдер, власник
американського
баскетбольного клубу
New Jersey Nets (з 2010 р.)*

*Роман Абрамович
– рос. мільярдер, власник
англійського футбольного
клубу **Chelsea** (з 2003 р.)*

Maple Leaf Sports & Entertainment Ltd. (MLSE)

– Канадська спортивна компанія.

Власники: Rogers Communications - 37.5%

BCE Inc.– 28%

Kilmer Sports– 25%

BCE Master Trust Fund – 9.5%.

Володіє командами:

Toronto Marlies (AHL)

Toronto Maple Leafs (NHL)

Toronto FC (MLS)

Toronto Raptors (NBA)

Основи правового регулювання у північно-американському професійному спорті

Суб'єктами права у професійному спорті є:

- ліги (асоціації, союзи, федерації) в особі їхніх керівників-президентів та інших адміністративних працівників;
- команди з ігрових видів спорту (футбол, бейсбол, баскетбол, хокей тощо) в особі їхніх власників і керівників-президентів клубів, головних менеджерів і тренерів;
- з індивідуальних видів спорту (авто- і мотогонки, боротьба, бокс, гольф, боулінг, теніс та інші) - менеджери, імпресаріо;
- самі спортсмени і агенти, які допомагають їм вести фінансові і юридичні справи;
- Асоціації спортсменів професійних ліг;
- власники

Бурхливому розвитку професійного спорту в США

сприяло:

- з 1880 р. у бейсболі було введено систему укладання контрактів з гравцями;
- значна роль у регулюванні правових взаємовідносин у професійному спорті належить судовому праву, оскільки нині не існує єдиних законів (як національних так і міжнародних) щодо професійного спорту;
- пільгове застосування трудового законодавства країни до професійного спорту;
- податкове законодавство. Податкова політика стосовно професійного спорту дозволяє власникам команд знаходити можливості ухилятися від сплати певної частки податків, а отже збільшувати прибутки.

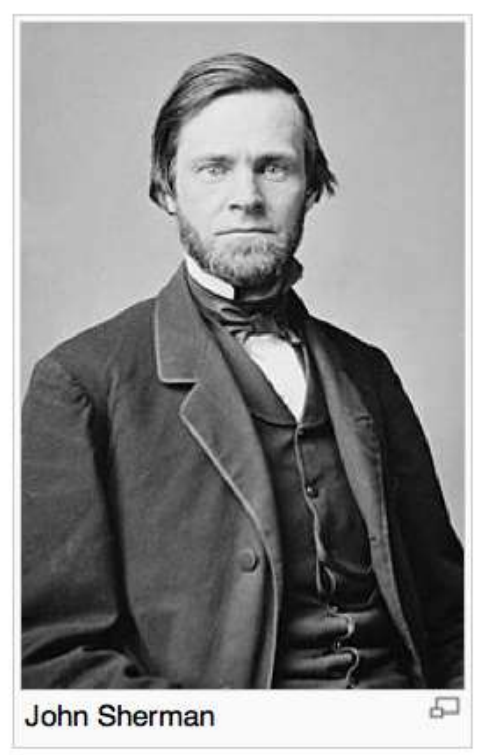
ЗАКОН ШЕРМАНА 1890

- (Sherman Antitrust Act of 1890) — антитрестівський закон, прийнятий Конгресом США 1890 на пропозицію сенатора Дж. Шермана.

Розділ 1. стверджує, що будь-який контракт, об'єднання..., таємна домовленість, направлена на обмеження торгівлі або комерції вважається протизаконним.

Розділ 2 стверджує, що монополізація, спроба монополізації а також об'єднання або таємна згода з метою монополізації будь-якої частини торгівлі або комерції відносяться до незаконних дій.

Містив певні недоліки, зокрема: нечіткість основних положень в законі, відсутність контролюючого органу, який би слідкував за виконанням закону, та профілактичних антимонопольних заходів.

ЗАКОН КЛЕЙТОНА - 1914 р.

заборонялася діяльність монопольних фірм; оголошувалася поза законом цінова дискримінація, якщо вона не виправдана різницею у витратах; заборонялася купівля акцій конкуруючих фірм, якщо такі дії можуть призвести до послаблення конкуренції, та формування взаємоперехресного керування, а саме: коли керівник однієї фірми є також членом правління конкуруючої компанії.

Діяльність у сфері американського професійного спорту вступає у протиріччя з трудовим законодавством:

- зі статтями 6 і 20 закону Клейтона стосовно найму робочої сили,
- статтями 2,7,8,9 і 14 Закону США про трудові взаємовідносини
- Конституцією США. Наприклад, 5-та і 14-та поправки до Конституції США гарантують громадянам країни свободу укладання трудових угод. У професійному спорті особливо у командних ігрових видах, цього конституційного положення не дотримуються

Правові основи професійного спорту в Європі

- До початку 1980-х років правове регулювання у професійному спорті Європи здійснювалося переважно на основі статутів ліг і клубів, котрі враховували особливості національного трудового законодавства відповідних країн та специфіку конкретного виду спорту.
- Процеси міжнародної інтеграції у Європі мали суттєвий вплив на формування правових засад професійного спорту, особливо футболу.
- У 1980-1990 рр. зріс вплив судового права на формування законодавчої бази європейського професійного спорту.
- Розвитком професійного спорту у європейських країнах, на відміну від США і Канади, керують національні аматорські федерації та професійні ліги. При цьому провідна роль належить національним федераціям. Це дозволяє враховувати інтереси національних збірних команд і забезпечувати їхню участь у міжнародних змаганнях.

Справа Босмана (1990)

*Жан-Марк Босман
-бельгійський футболіст*

Наслідки:

- + **безперешкодний перехід футболістів** після закінчення контракту з однієї команди в іншу;
- + **відміна обмеження на кількість легіонерів** з країн Європейської спільноти;
- + **перед тим як прийняти рішення, пов'язане з трансфером футболістів, спортивні посадовці узгоджують його з Єврокомісією;**
- **значно збільшився розрив в класі гри «багатих» і «бідних» команд. Більшість клубів втратили цікавість до виховання своїх кадрів, так як цей процес вимагає значно більших коштів, ніж витрати на покупку вже готових гравців.**

Правове регулювання трудових взаємовідносин.

Типовий індивідуальний контракт

Індивідуальний контракт

– документ, згідно з яким безпосередньо регулюються трудові взаємовідносини спортсмена-професіонала і роботодавця

- п.1. Термін дії контракту, основні положення;**
- п.2. Заробітна плата;**
- п.3. Видатки, які клуб компенсує гравцеві під час гри на виїзді;**
- п.4. Правила поведінки гравця, система покарань;**
- п. 5. Обов'язки гравця;**
- п.6-8. Фізичний стан гравця, травми, умови дискваліфікації;**
- п.10-12. Оговорюється право клубу продати, обміняти, передати цей контракт, а також надавати послуги гравця іншому професійному клубові (здавати в оренду).**
- п.18. Рекламна, ліцензійна діяльність;**
- п.19-23. Умови розірвання контракту.**

Індивідуальний контракт гравця набуває чинності після його підписання спортсменом і власником клубу та затвердження керівництвом ліги

Система заходів обмеження прав спортсменів

“Резерв систем” - система заходів обмеження прав спортсменів-професіоналів - один з ключових елементів монополістичної політики професійних ліг у сфері трудових взаємовідносин спортсмен–клуб–ліга.

Складається з п'яти елементів:

- відбір гравців до команд ("система драфт");
- закріплення гравців за командами (резервування);
- контроль за гравцями;
- вирішення спірних питань між власниками команд та гравцями;
- правила купівлі та продажу гравців.

Асоціації спортсменів професійних ліг

- галузеві профспілки, що борються за розширення прав спортсменів-професіоналів та поліпшення їх добробуту.

Почали створюватись у 1960-х роках. Спортсмени об'єднуються в Асоціації, щоб захищати свої інтереси у спортивному бізнесі перед власниками команд і клубами,

які об'єднані у потужну організацію - лігу (асоціацію). Вони є учасниками спільного бізнесу, але їхні інтереси не співпадають. Спортсмени-професіонали через свої Асоціації вимагають у власників поліпшення умов праці та збільшення частки прибутків, оскільки вони є головними дійовими особами цього різновиду бізнесу

Локаут

– тимчасове припинення діяльності ліги
(англ., “lockout” – закрити двері, об’явити заборону на вхід)

1972 – страйк бейсболістів. Тривав 13 днів. Відмінено 86 матчів з 3500.

1973, 1976, 1980, 1990 - страйк бейсболістів. Тривав кілька днів.

Сезон розпочався вчасно.

1981 – страйк бейсболістів. Сезон поділений на дві частини, 713 ігор відмінено.

1994-1995 - не зіграні матчі Світової бейсбольної серії. Команди провели по 144 ігор з 162.

1994-1995 – локаут в NHL. Проведено 48 ігор з 82.

1 липня 1995 -21 вересня 1995– локаут в NBA. Чемпіонат розпочався вчасно.

11 липня 1996 –локаут в NBA-“тригодинна війна”. Чемпіонат розпочався вчасно.

1 липня 1998 - 6 січня 1999 - локаут в NBA. Чемпіонат скорочений до 50 ігор, плей-офф – зіграний повністю.

2004-2005 - локаут в NHL. Відмінено сезон і розіграш Кубку Стенлі.

2004-2005 - локаут в MLB. Сезон відмінено.

2011 – локаут в NFL . Тривав 4 місяці. Сезон розпочався вчасно.

1 липня 2011 – 9 грудня 2012- локаут в NBA

2012-2013 - локаут в NHL. Відмінені передсезонні ігри

